

به نام خدا

شماره چاپ: ۱۳۰

دوره هشتم - سال اول

شماره ثبت: ۱۲۹

تاریخ چاپ: ۱۳۸۷/۴/۱۰

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه مجازات‌های اجتماعی جایگزین زندان»

(شور دوم)

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۱.....	مقدمه
۲.....	الف) بررسی کلی
۴.....	ب) بررسی تفصیلی متن لایحه
۷.....	ج) نتیجه و پیشنهاد
۷.....	متن پیشنهادی لایحه مجازات‌های اجتماعی
۷.....	فصل اول - مقررات عمومی
۱۲.....	فصل دوم - دوره مراقبت
۱۳.....	فصل سوم - خدمات عمومی رایگان
۱۴.....	فصل چهارم - جزای نقدی روزانه
۱۵.....	فصل پنجم - محرومیت از حقوق و خدمات عمومی

کد موضوعی: ۲۴۰

شماره مسلسل: ۲-۹۲۳۴

آذر ماه ۱۳۸۷

دفتر: مطالعات حقوقی

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه مجازات‌های اجتماعی جایگزین زندان»
(شور دوم)

چکیده

مجازات‌های اجتماعی بخشی از ضمانت اجراهای کیفری هستند که خارج از محیط زندان، با نظارت نهادهای رسمی و غالباً با مشارکت‌های مردمی به موجب حکم دادگاه به مرتکبین جرایم خاص تحمیل می‌گردد. لایحه مورد بحث چهار نوع از این مجازات‌ها: دوره مراقبت، کارهای عام‌المنفعه، جزای نقدی روزانه و محرومیت از حقوق اجتماعی را مورد حکم قرار داده است. متن لایحه از حیث شکل و محتوا مشتمل بر اشکالاتی است. پس از رفع آن اشکالات تصویب لایحه توصیه می‌شود. قبول و اعمال این مجازات‌ها که در تحلیل فقهی نوعی تعزیر محسوب می‌شوند نه تنها برخوردی با قانون اساسی، سیاست‌های کلی و سند چشم‌انداز ندارد، بلکه منطبق بر ماده (۱۳۰) قانون برنامه چهارم نیز محسوب می‌گردد.

مقدمه

قوه قضائیه در اجرای بند «ب» ماده (۱۳۰) برنامه چهارم «جایگزین حبس با مجازات‌های دیگر» جهت بهره‌گیری از روش‌های نوین اصلاح و تربیت مجرمان در

جامعه و نیز در اجرای وظیفه مقرر در بند «۲» اصل ۱۵۸ قانون اساسی و بند «۱۴» سیاست‌های کلی قضائی «لایحه مجازات‌های اجتماعی جایگزین حبس را در سال ۱۳۸۴ از طریق دولت به مجلس شورای اسلامی تقدیم کرده است. به‌رغم تصویب لایحه در شور اول، تراکم کار مجلس هفتم و کمیسیون قضایی و حقوقی مانع از رسیدگی به آن در شور دوم شد. پس از تشکیل مجلس هشتم دولت در ضمن فهرست لوایح سابق تقاضای تصویب این لایحه را هم تجدید کرد. کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس هشتم در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۵/۷ کلیات لایحه دولت را عیناً تصویب کرده است. ذیلاً متن لایحه تقدیمی به تفصیل مورد بحث واقع می‌شود.

الف) بررسی کلی

مجازات‌های اجتماعی به‌طور کلی به آن دسته از ضمانت اجراهای کیفری گفته می‌شود که بدون جدا کردن محکوم از محیط اجتماعی با نظارت نهادهای رسمی و با مشارکت‌های مردمی و در واقع بدون وارد کردن شخص به محیط تصنعی زندان به موقع اجرا گذاشته می‌شوند. این مجازات‌ها در ابتدا به‌عنوان راه‌حلی برای فرار از مشکلات ناشی از زندان و با نام «جایگزین‌های زندان» مطرح شده‌اند. اما امروزه به‌عنوان مجازات‌هایی اصیل و مستقل در کنار زندان به اجرا درمی‌آیند.

از لحاظ تنوع این مجازات‌ها محدودیتی ندارند و هر ضمانت اجرایی که جنبه تنبیهی و بازدارندگی و اصلاح و درمان و تصحیح رفتار مجرم داشته و خارج از محیط زندان قابل اجرا باشد به‌عنوان مجازات اجتماعی قابل اجراست. در حال حاضر میانجیگری، تعلیق مراقبتی، بازداشت خانگی، نظارت الکترونیکی، دوره‌های آموزشی، اردوگاه‌های آموزشی - اصلاحی، جزای نقدی روزانه و خدمات عمومی از مصادیق

قابل اجرای این مجازات‌ها محسوب می‌شوند.

از حیث اهداف همه‌اهدافی که در اجرای مجازات به‌طور کلی مورد نظر است در مجازات‌های اجتماعی هم مطرح است از قبیل تنبیه و سزادهی و بازدارندگی و عبرت‌آموزی. در کنار اینها اهداف ویژه‌ای هم در اجرای این مجازات‌ها مورد توجه است: اصلاح رفتار و باز اجتماعی کردن مجرم، درمان و بازپروری، حرفه‌آموزی، مشارکت‌های مردمی در اجرای عدالت کیفری، کاهش جمعیت زندان و تقلیل هزینه‌های اجرای مجازات.

این مجازات‌ها که از گذشته‌های تاریخی بسیار دور مورد توجه بوده‌اند امروزه خصوصاً پس از قبول شکست زندان، با استقبال قابل ملاحظه‌ای روبه‌رو شده‌اند. به‌نحوی که در بیشتر کشورهای اروپایی، بعضی از کشورهای آفریقایی و روسیه مورد قبول واقع شده و به مورد اجرا گذاشته شده است.

از نقطه نظر فقهی مجازات‌های اجتماعی در بخش تعزیرات واقع می‌شوند و چون برابر مقررات شرعی تعیین نوع و اندازه و کیفیت اجرای تعزیر به هیئت حاکمه واگذار شده، اعمال آنها در یک نظام اسلامی با هیچ مانع شرعی مواجه نمی‌شود. از نظر قانون اساسی هم مانعی برای پذیرش و اعمال این مجازات‌ها وجود ندارد. برابر اصل ۳۶ این قانون حکم به مجازات و اجرای آن به‌موجب قانون و به حکم دادگاه صالح خواهد بود. لایحه مورد بحث می‌خواهد پس از تصویب و تأیید و انتشار به‌عنوان یک «قانون» و به حکم دادگاه و نظارت آن مجازات‌های اجتماعی را در حوزه تعزیرات به مورد اجرا بگذارد. بنابراین کلیت مسئله مجازات‌های اجتماعی مقبول است و می‌تواند یکی از راهکارهای ایجاد تحول در نظام حقوق کیفری کشور به‌شمار آید. با این حال لایحه تقدیمی دولت متضمن اشکالاتی است که رفع آنها ضروری است.

ب) بررسی تفصیلی متن لایحه

۱. با عنایت به اینکه مجازات‌های مطرح در متن لایحه ضمانت اجرای مستقلی هستند و به منظور رفع این شبهه که با اعمال مقررات لایحه مجازات حبس از نظام کیفری کشور حذف می‌شود لازم است عنوان لایحه به «مجازات‌های اجتماعی» تبدیل و در متن لایحه هم همین عنوان مراعات شود.

۲. با توجه به اینکه در شرایط فعلی کشور ما هنوز آموزش‌های عمومی، سازوکارهای تخصصی و بسترسازی لازم فراهم نشده تبدیل حبس‌های تا دو سال در جرائم عمدی ماده (۳) ممکن است در عمل مشکلاتی ایجاد کند، بنابراین پیشنهاد می‌شود حداکثر این حبس‌ها، در جرائم عمدی یک سال تعیین و تبدیل آنها به مجازات اجتماعی به نظر دادگاه واگذار شود. یعنی حبس‌های زیر شش ماه الزاماً و حبس‌های تا یک سال به اختیار دادگاه به مجازات اجتماعی تبدیل شوند. همین‌طور الزام به تبدیل حبس کمتر از دو سال در جرائم غیرعمدی و اختیاری کردن آن در حبس‌های بیش از دو سال محل اشکال است. پیشنهاد می‌شود تبدیل حبس مقرر برای جرائم غیرعمدی، تا یک سال الزامی و مازاد بر آن تا دو سال، به اختیار دادگاه واگذار شود.

۳. مواد (۷)، (۱۰) و (۱۱) لایحه در خصوص حبس‌های کمتر از ۹۱ روز، اکتفا به یک مجازات اجتماعی و تأثیر گذشت در جنبه عمومی جرم، متضمن حکم تازه‌ای نیستند. اجرای قواعد و مقررات فعلی در این‌گونه موارد وافی به مقصود است.

۴. خودداری از تجاهر به ارتکاب محرمات و ترک واجبات موضوع بند «۶» ماده (۱۴) جزء وظایف شرعی، اخلاقی و اجتماعی افراد است. تبدیل آنها به ضمانت اجرای کیفری صحیح به نظر نمی‌رسد، بنابراین حذف آنها لازم است. در مقابل الزام به طی

دوره‌های یادگیری مهارت‌های اساسی زندگی و شرکت در دوره‌های تحصیلی، تربیتی و آموزشی لازم تلقی می‌شود.

۵. در ماده (۱۵) لایحه مسئله اعتراض به تصمیم قاضی اجرای احکام مبنی بر افزایش شش ماه بر دوره مراقبت مسکوت مانده است. لازم است اعتراض محکوم به‌طور کلی در دادگاه رسیدگی‌کننده بدوی قابل استماع باشد. یا به‌طور کلی هر نوع تغییر در مفاد حکم با پیشنهاد قاضی اجرا به تصمیم دادگاه صادرکننده دادنامه موکول گردد.

۶. در تبصره «۱» ماده (۱۹) ضمانت اجرای عدم رضایت محکوم‌علیه به انجام خدمات عمومی پیش‌بینی نشده است. لازم است گفته شود در صورت عدم رضایت محکوم‌علیه حکم به مجازات اصلی صادر و اجرا می‌شود.

۷. در ذیل ماده (۲۰) به منظور رفع اشکالات عملی بهتر است گفته شود مجموع ساعات خدمات عمومی برای افراد غیرشاغل روزانه حداکثر ۸ و برای افراد شاغل حداکثر ۴ ساعت خواهد بود.

۸. ماده (۲۱) و تبصره «۱» آن و ماده (۱۷) و تبصره‌های آن لازم است از جهت عبارتی اصلاح و به قسمت مقررات عمومی منتقل شوند.

۹. با توجه به وحدت مضمون مواد (۱۷)، (۲۳) و (۲۹) لایحه ادغام آنها در یک ماده و انتقال به بخش مقررات عمومی مناسب‌تر به نظر می‌رسد. در کنار این ادغام و انتقال حذف عبارت ذیل ماده (۱۷) و عبارت مشابه آن در ماده (۲۰) مبنی بر اینکه در صورت تبدیل مجازات اجتماعی به حبس، مدت آن بیشتر از حداکثر حبس مقرر قانونی و نیز از حداکثر مجازات اجتماعی بیشتر نخواهد بود، نیز پیشنهاد می‌شود. این عبارت در عمل منشأ مشکلاتی خواهد بود، برای مثال معلوم نیست ساعات خدمات عمومی

چگونه تبدیل به ایام حبس خواهد شد.

۱۰. در ماده (۲۶) عبارت سطر اول درخصوص تقسیط جزای نقدی روزانه زائد است. جزای نقدی روزانه خود نوعی جزای نقدی تقسیط شده است. نیز در همین ماده در صورت تخلف از اجرای حکم دادگاه نظیر موارد سابق لازم است برای بار اول روزهای جزای نقدی تمدید و در صورت تکرار بقیه ایام به مجازات اصلی تبدیل شود با رعایت همان تشریفات و ضوابط مقرر در دوره مراقبت و خدمات عمومی.

۱۱. با عنایت به اینکه ضمانت اجرای ذیل ماده (۲۸) عمدتاً بسیار خفیف هستند مناسب‌تر آن است که گفته شود دادگاه به یک تا سه مورد از مجازات‌های موضوع آن ماده حکم خواهد داد. تبصره «۱» ماده مورد بحث با ماده (۱) سنخیت بیشتری دارد. بنابراین پیشنهاد می‌شود به ذیل ماده اخیرالذکر منتقل شود.

۱۲. در ماده (۳۰) «مجازات جرائم امنیتی» عبارتی غیرروشن است با تبدیل آن به مجازات جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی این ابهام تا حدودی رفع می‌شود.

۱۳. در ماده (۴۱) نیز لازم است در کنار تعیین ملاک تجدیدنظر خواهی معیار تعیین صلاحیت ذاتی دادگاه بدوی نیز معرفی شود. در کنار اینها سه ماده (۳۰)، (۳۱) و (۳۲) به دلیل کلیت مفاد آنها لازم است به بخش مقررات عمومی منتقل شوند.

۱۴. اجرای مجازات‌های اجتماعی از سویی مستلزم تدوین و تصویب آیین‌نامه‌های اجرایی و از سویی دیگر فراهم آوردن بسترها، سازوکارها و فرهنگ‌سازی‌های اجتماعی است. از همین رو لازم است اجرای آن به شش ماه پس از تصویب آیین‌نامه‌های مربوط موکول گردد. قوه قضائیه و دیگر نهادهای ذی‌ربط در این فاصله باید برای فراهم کردن زمینه‌ها و سازوکارها اقدام نمایند.

ج) نتیجه و پیشنهاد

با توجه به مراتب و ملاحظات فوق ضمن تأیید کلیات مفاد لایحه پیشنهاد می‌شود مقررات آن به شرح زیر بازنویسی و مورد تصویب واقع شود.

متن پیشنهادی لایحه مجازات‌های اجتماعی

فصل اول - مقررات عمومی

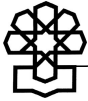
ماده (۱)

مجازات‌های اجتماعی عبارت‌اند از دوره مراقبت، خدمات عمومی رایگان، جزای نقدی روزانه و محرومیت از حقوق و خدمات عمومی که با ملاحظه نوع و کیفیت ارتکاب جرم، آثار ناشی از جرم، سن، مهارت، وضعیت، شخصیت و سابقه مجرم، وضعیت بزه‌دیده و سایر اوضاع و احوال و جهات مخفیه تعیین و خارج از محیط زندان با مشارکت مردم و نهادهای مردمی اجرا می‌شوند.

تبصره - دادگاه در ضمن دادنامه به سنخیت و تناسب مجازات مورد حکم با شرایط و کیفیات مقرر در این ماده تصریح خواهد کرد.

ماده (۲)

مرتکبین جرائم عمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها شش ماه حبس است به جای حبس به مدت شش ماه تا یکسال به یکی از مجازات‌های اجتماعی محکوم می‌گردند مگر اینکه دارای بیش از یک فقره سابقه محکومیت قطعی به حبس تا شش ماه یا

جزای نقدی تا ده میلیون ریال یا شلاق تعزیری یا یک فقره سابقه محکومیت قطعی به حبس بیش از شش ماه یا حد یا قصاص یا بیش از یک‌پنجم دیه بوده و از اتمام اجرای آنها دو سال نگذشته باشد.

ماده (۳)

مرتکبین جرائم عمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها بیش از شش ماه تا یکسال حبس است به اختیار دادگاه و با رعایت شرایط مقرر در ماده (۲) به مدت یک تا دو سال به یکی از مجازات‌های اجتماعی محکوم می‌گردند.

ماده (۴)

مرتکبین جرائم غیرعمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها تا یک سال حبس است الزاماً به مدت یک تا دو سال و مرتکبین جرائم غیرعمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها تا دو سال حبس است به اختیار دادگاه به مدت دو تا سه سال، به یکی از مجازات‌های اجتماعی محکوم می‌گردند.

ماده (۵)

مرتکبین جرائمی که نوع یا میزان تعزیر آنها در قوانین و مقررات موضوعه تعیین نشده و نیز مرتکبین جرائمی که مجازات قانونی آنها تنها شلاق تعزیری است، به جای مجازات‌های مذکور به مدت شش ماه تا یکسال به یکی از مجازات‌های اجتماعی محکوم می‌گردند.

ماده (۶)

تعدد جرائم عمدی که مجازات قانونی حداقل یکی از آنها بیش از یکسال حبس باشد مانع از صدور حکم به مجازات اجتماعی است.

ماده (۷)

در جرائمی که حداکثر مجازات قانونی آنها بیش از شش ماه یا بیش از یکسال حبس است در صورت تخفیف مجازات به کمتر از شش ماه یا یکسال دادگاه نمی‌تواند حکم به مجازات اجتماعی صادر نماید.

ماده (۸)

توأم بودن سایر مجازات‌ها با حبس مانع از صدور حکم به مجازات اجتماعی نخواهد بود. در این صورت ممکن است مجازات‌های مذکور با یکی از مجازات اجتماعی هم‌زمان مورد حکم واقع شوند.

ماده (۹)

جرائم علیه امنیت داخلی یا خارجی کشور و جرائم موضوع قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح از شمول این قانون خارج هستند.

ماده (۱۰)

احکام قطعی صادره پیش از لازم‌الاجرا شدن این قانون وفق مقررات سابق اجرا می‌شوند.

ماده (۱۱)

ملاک تعیین صلاحیت دادگاه و تجدیدنظرخواهی از حکم محکومیت به مجازات اجتماعی، مجازات قانونی جرم ارتكابی است.

ماده (۱۲)

شعبه یا شعبی از اجرای احکام کیفری با عنوان شعبه اجرای احکام مجازات‌های اجتماعی عهده‌دار اجرای مجازات‌های موضوع این قانون خواهد بود.

ماده (۱۳)

قاضی اجرای احکام مجازات‌های اجتماعی که به تعداد لازم مددکار اجتماعی و مأمور مراقبت در اختیار خواهد داشت می‌تواند بسته به وضعیت محکوم و شرایط و آثار اجرای حکم، تشدید یا تخفیف یا تبدیل یا توقف موقت مجازات مورد حکم را به دادگاه صادرکننده رأی پیشنهاد کند.

ماده (۱۴)

محکوم علیه در طول دوره محکومیت باید تغییراتی نظیر تغییر شغل و محل اقامت را که مانع یا مغل اجرای حکم باشد به قاضی اجرای مجازات اجتماعی اطلاع دهد.

ماده (۱۵)

ضوابط و مقررات مربوط به شرح وظایف شعبه اجرای مجازات اجتماعی و مددکاران و مراقبان و چگونگی نظارت و مراقبت آنان، انواع خدمات عمومی و دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی و عمومی پذیرنده محکومان و نحوه همکاری آنان با قاضی اجرای احکام و محکوم‌علیه به موجب آیین‌نامه‌ای که ظرف مدت سه ماه توسط قوه قضائیه تنظیم و به تصویب هیئت دولت می‌رسد تعیین خواهد شد.

ماده (۱۶)

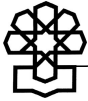
چنانچه محکوم‌علیه در طول دوره محکومیت مفاد حکم و دستورهای دادگاه را رعایت کند آثار محکومیت کیفری خود به خود زایل و از سجل کیفری او حذف می‌گردد.

ماده (۱۷)

چنانچه رعایت مفاد حکم دادگاه از سوی محکوم‌علیه حاکی از اصلاح رفتار وی باشد دادگاه می‌تواند به پیشنهاد قاضی اجرای حکم برای یک بار بقیه مدت مجازات را تا نصف آن تقلیل دهد.

ماده (۱۸)

چنانچه محکوم‌علیه از اجرای مفاد حکم یا دستورهای دادگاه تخلف کند. به پیشنهاد قاضی اجرای مجازات و تصمیم دادگاه برای بار نخست یک چهارم تا یک دوم به مجازات مورد حکم افزوده می‌شود و در صورت تکرار با رعایت تناسب و با لحاظ آن

بخش از حکم که اجرا شده مجازات مورد حکم به مجازات مقرر برای جرم ارتكابی تبدیل می‌شود.

تبصره - دادگاه در متن حکم به مجازات اجتماعی، آثار تبعیت و تخلف از مفاد حکم را تصریحاً قید و به محکوم‌علیه تفهیم می‌کند. قاضی اجرای احکام نیز در ضمن اجرائیه با رعایت مفاد حکم دادگاه و مقررات مربوط نحوه نظارت و مراقبت بر محکوم‌علیه را مشخص می‌نماید.

ماده (۱۹)

چنانچه اجرای تمام یا بخشی از مجازات‌های اجتماعی با مانعی مواجه گردد، حکم یا بخش مزبور حسب مورد بعد از رفع مانع اجرا می‌گردد.

ماده (۲۰)

مقررات این قانون شش ماه پس از تصویب آیین‌نامه موضوع ماده (۱۵)، لازم‌الاجراست.

فصل دوم - دوره مراقبت**ماده (۲۱)**

دوره مراقبت دوره‌ای است که طی آن محکوم‌علیه به حکم دادگاه و تحت نظارت اجرای احکام برای مدتی معین به تحمل یک یا چند مجازات از مجازات‌های زیر محکوم می‌گردد.

۱. اقامت در محل معین،

۲. منع اقامت یا تردد در محل یا محل‌های معین،

۳. حرفه‌آموزی یا گذراندن دوره‌های آموزشی و مهارتی،

۴. فراگیری آداب معاشرت خانوادگی و اجتماعی،

۵. درمان اختلالات رفتاری و سوء مصرف مواد مخدر،

۶. معرفی نوبه‌ای خود به نهاد، مؤسسه، مرکز، مقام یا شخص معین،

۷. ترک معاشرت با شخص یا اشخاص معین،

۸. ترک اشتغال به شغل یا مشاغل معین،

۹. حبس در منزل از دو تا شش ماه از قرار هفته‌ای بیست و چهار تا هفتاد و دو ساعت.

فصل سوم - خدمات عمومی رایگان

ماده (۲۲)

خدمات عمومی رایگان، خدماتی است که با رضایت محکوم‌علیه به نفع عموم و برای مدت معین به شرح زیر مورد حکم واقع و تحت نظارت اجرای احکام ارائه می‌گردد:

۱. در جرائم موضوع مواد دو و سه این قانون نود تا یکصد و هشتاد ساعت.

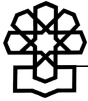
۲. در جرائم موضوع ماده چهار و قسمت اول ماده پنج این قانون یکصد و هشتاد

تا هفتصد و بیست ساعت.

۳. در جرائم موضوع قسمت دوم ماده پنج این قانون هفتصد و بیست تا هزار ساعت.

تبصره «۱»- ساعات ارائه خدمت عمومی برای افراد شاغل بیش از چهار و برای

افراد غیرشاغل بیش از هشت ساعت در روز نخواهد بود. در هر حال ترتیب ساعات

ارائه خدمت در روز نباید مانع امرار معاش محکوم باشد.

تبصره «۲»- حکم به ارائه خدمت عمومی مشروط به رعایت همه ضوابط و

مقررات قانونی مربوط به آن خدمت از جمله شرایط کار زنان و نوجوانان،

محافظت‌های فنی و بهداشتی و ضوابط خاص کارهای سخت و زیان‌آور خواهد بود.

الزام اشخاص زیر پانزده سال به ارائه خدمت در هر حال ممنوع است.

تبصره «۳»- دادگاه نمی‌تواند به بیش از یک خدمت عمومی مقرر در آیین‌نامه

موضوع ماده (۱۵) حکم دهد. در هر حال در صورت عدم رضایت محکوم‌علیه به اصل

خدمات عمومی، مجازات اصلی مورد حکم واقع خواهد شد.

فصل چهارم - جزای نقدی روزانه

ماده (۲۳)

جزای نقدی روزانه عبارت است از یک هشتم تا یک چهارم درآمد روزانه، محکوم‌علیه که

برای مدت معین به شرح زیر مورد حکم واقع و با نظارت اجرای احکام وصول می‌شود:

۱. در جرایم موضوع ماده دو و سه این قانون پنجاه تا یکصد و هشتاد روز.

۲. در جرایم موضوع ماده چهار و قسمت اول ماده پنج این قانون یکصد و هشتاد

تا سیصد و شصت روز.

۳. در جرایم موضوع قسمت دوم ماده پنج این قانون سیصد و شصت تا پانصد روز.

تبصره - محکوم‌علیه موظف است به ترتیب مقرر در حکم، در پایان هر ماه

ظرف مدت ده روز مجموع جزای نقدی روزانه آن ماه را پرداخت نماید. در غیر این

صورت برابر مفاد ماده هجده این قانون عمل خواهد شد.

فصل پنجم - محرومیت از حقوق و خدمات عمومی

ماده (۲۴)

حقوق و خدمات عمومی از نظر این قانون عبارت است از امتیازات، موقعیت‌ها، فرصت‌ها و آزادی‌های زیر که به حکم دادگاه و به عنوان مجازات اجتماعی محکوم‌علیه برای مدتی معین از یک تا سه مورد از آنها محروم می‌گردد.

۱. اشتغال به خدمت در ادارات دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی،

۲. انفصال از مشاغل دولتی و عمومی،

۳. نامزدی در انتخابات ریاست جمهوری، مجالس شورای اسلامی و خبرگان،

شوراها، انجمن‌ها و جمعیت‌های دولتی و عمومی،

۴. معاملات دولتی و عمومی و شرکت در مزایده‌ها و مناقصات مربوط به آنها،

۵. دریافت همه یا بخشی از سهمیه‌های دولتی و عمومی،

۶. دریافت جواز کسب یا پروانه فعالیت از ادارات دولتی و مؤسسات عمومی یا

ادامه استفاده از آنها،

۷. رانندگی،

۸. حمل و نگهداری سلاح،

۹. خروج اتباع ایران از کشور،

۱۰. اقامت یا ورود اتباع خارجی به کشور،

۱۱. افتتاح حساب یا حساب‌های بانکی یا ادامه استفاده از آنها،

۱۲. دریافت تسهیلات و اعتبارات بانکی و مؤسسات مالی،

۱۳. استفاده از خدمات عمومی نظیر آب، برق و گاز،

۱۴. حضانت، وصایت، تولیت و نظارت،

۱۵. عضویت در هیئت مدیره، هیئت مؤسسه و مدیریت عامل شرکت‌های تجاری و تعاونی.

تبصره - در صورت حکم به مجازات‌های اجتماعی دیگر، دادگاه می‌تواند یکی از

مجازات‌های فوق را به مجازات مورد حکم بیفزاید.

شناسنامه گزارش

شماره مسلسل: ۹۲۳۴-۲

عنوان گزارش: اظهار نظر کارشناسی درباره: «لایحه مجازاتهای اجتماعی جایگزین زندان» (شور دوم)

Report Title: An Expert on Community Sanctions as The Alternative of Prisons

نام دفتر: مطالعات حقوقی (گروه حقوق جزا)

تهیه و تدوین: امیدی

مدیر مطالعه: امیدی

ناظر علمی: جورابرامیان

همکاران: حمید بهره‌مند، جلیل محبی

همکار خارج از مرکز: فیروز محمودی

اظهار نظرکنندگان خارج از مرکز: —

ویراستار تخصصی: امیدی

ویراستار ادبی: امیدی

متقاضی: کمیسیون قضایی و حقوقی

واژه‌های کلیدی (فارسی / انگلیسی):

مجازات اجتماعی - زندان (Community Sanction Prisonment)

تاریخ شروع مطالعه: ۱۳۸۷/۷/۲

تاریخ خاتمه مطالعه: ۱۳۸۷/۹/۳۰

تاریخ انتشار: ۱۳۸۶/۹/۳۰